

Natone Park School: me tōna hapori

Kei Te Whanganui-a-Tara te kura o Natone Park. Kei Porirua. E āhua 125 te tokomaha o ngā ākonga, ā, ko te nuinga kei te whānau reo rua e noho ana. E whā ngā akomanga o tēnei whānau, ā, kei te taumata reo Māori 2 te katoa. Nō te iwi Māori ētahi o ngā ākonga. He uri hoki nō ngā moutere o te Moana-nui-ā-Kiwa ētahi.

I whakatūria te kura i ngā rā o mua e Te Tari Mātauranga o te wā, mō ngā tamariki kāre i uru ki tētahi kura takawaenga hou. Ko tōna tikanga, i whakatūria te kura nei mō te wā poto. Heoi anō, ka haere te wā, ā, ka tukutuku haere ngā whānau o te hapori i ā rātou tamariki ki te kura. Ka mutu, kāre Te Tari Mātauranga i kati i ngā kuaha o te kura. Ka huri ngā tau, ā, kei konei tonu te kura me tōna hapori.

E tū tonu ana te kura i runga i te kaha tautoko a te hapori. Mei kore ake te hapori e tuku ai ā rātou tamariki ki te kura, kua kore tēnei kura. Nā te hiahia o te hapori ki tēnei kura hei kura mō ā rātou tamariki i tū tonu ai. Ko ētahi o ngā ākonga o nāianei he mokopuna nō ētahi o ngā ākonga o mua, me kī ake he ākonga whakatipuranga tuarua, tuatoru rānei. Kei konei tonu ngā whānau, kei konei tonu te kura.

Ko tētahi āhuatanga whakamīharo o tēnei kura, ko te noho tahi a te Māori me ngā whanaunga o Te Moana-nui-a-Kiwa. E noho tahi ana i te hapori, e noho tahi hoki ana i te kura.

I te tau 2011, i whakahouhia ngā uara me ngā waiaro e mātou o te kura. I tīkina ngā uara me ngā waiaro mai i te ao Māori. Ko te tuakana/teina tērā, ko te manaakitanga me te arohanui tēnā, ko te whanaungatanga me te tū rangatira hoki tēnā. Ka noho mātou me te whakaaro ake, āe rānei kei te tautoko tonu te whānau i ēnei whakaaro hei kaupapa ārahi i tō tātou kura, kāore rānei? Kātahi, ka noho mātou ki te āta titiro me te aromatawai i ā mātou tuhinga ā-kura. Kātahi, ka whātoro atu mātou ki te whānau me te hāpori ki te uiui me te kohikohi i ō rātou whakaaro.

Ko te nuinga o te whānau, nō te iwi Māori, me te aha anō, i whakaaetia ngā tuhinga a te kura e rātou. Ka huri tō mātou titiro ki ō mātou whanaunga o te Moana nui ā-Kiwa. Tokomaha ngā tamariki mokopuna nō ngā moutere. Ko te moutere o Tokelau tēna, ko te moutere o Hāmoa tēna me ngā moutere o ngā Kuki Airini. Ko te nuinga o rātou e ako ana i roto i te whānau reo rua. Nō reira, e tika ana me hui tahi me ēnei whānau.

Ka tō he rā, ka rere he rā

Nā, tuatahi, i tuhia katoa ngā uara o te kura ki te reo Māori, ā, i whakaatu mātou ngā uara nei ki ngā whanaunga o Te Moana nui ā-Kiwa. I tuku pātai anō, arā, āe rānei e kapi katoa ana ōu moemoeā, tikanga hoki i roto i ngā waiaro Māori nei, kāore rānei? Tuarua, he aha anō ōu wawata mō āu tamariki?

I konei puta ai ngā whakaaro me ngā wawata a te hunga kaumātua mo ā rātou mokopuna. Tērā ko te kōingo nui ki tō rātou reo me ngā tikanga. Ko te mea nui ki a rātou, kia mārama pai ai ā rātou mokopuna ko wai rātou, nō hea hoki rātou, ā, kia ako, kia kōrero hoki i tō rātou ake reo. Hei aha? kia tū pakari ai ā rātou tamariki mokopuna ki te ao.

Mutu ana te wānanga me ngā whanaunga o Te Moana nui ā-Kiwa, ka kawea te kaupapa e ētahi o te iwi Kuki Airini me te iwi Hāmoa ki ō rātou ake whānaunga, ki ō rātou pākeke, ki ō rātou kaumātua hoki. I reira ka wetewete anō rātou i te kaupapa nei,

I te mutunga ake, ka whakaaetia ngā uara me ngā waiaro o te kura e ngā whanaunga o Te Moana Nui-ā-Kiwa. I whakaaetia i runga i tō rātou whakapae, ahakoa nō te ao Māori ngā kupu, he rite tonu te ia o te whakaaro ki ō rātou whakaaro ka tahi. Ka rua, e whakaapae hoki ana rātou, mā te noho tahi, ako tahi, a ngā mokopuna Pasifika me ngā mokopuna Māori e pakari tonu ai tō rātou tū ki tō rātou ao, ahakoa ao Pasifika, ao Māori rānei.

Ko te painga o te mahi tahi me te whānau whānui o te kura, ko te noho ngātahi i raro i te whakaaro tahi, arā, kia tū pakari ā mātou tamariki ki tō rātou ao.

Ko te pīpī te tuatahi

Ko te kaunuku te rua